

Afsluiting (leerdoelen)

Fase van ontwikkeling	Leeftijd (indicatie)	Oriëntatie-fase	Invloedsfase	Affectiefase	Fase van Autonome groep	Afsluitings-fase
Jonge kind	t/m 7 jaar					
Pré-adolescentie	8 t/m 10 jaar					
Vroege adolescentie	11 t/m 13 jaar					
Middenadolescentie	14 t/m 16 à 17 jaar					
Late adolescentie	16 à 17 jaar t/m 22 à 25 jaar					

Doel

Leerlingen kijken terug of gestelde doelen zijn gehaald.

Toelichting

In de Afsluitingsfase staan afsluiting en afscheid centraal. Afscheid vindt plaats als de groep ook echt ophoudt te bestaan. Dan zijn er rituelen om het proces te begeleiden (zie paragraaf 2.3 van *De groepscode*). Naast afscheid is er ook afsluiting. Dan kijk je met de groep terug naar een proces en of de doelen zijn gehaald. Dit is aan het einde van het bestaan van de groep altijd het geval, maar vindt ook tussendoor plaats als je bijvoorbeeld een blok leerstof hebt afgesloten of bepaalde sociale doelen hebt gehaald.

Het is goed om deze fase van afsluiting goed vorm te geven, zodat de leerlingen bewust ervaren 'we hebben de doelen gehaald' (of niet).

Vorbereiding

Zorg voor materialen die nodig zijn om af te sluiten. Dit kan zijn met een poster/muurkrant/mindmap (grote vellen, stiften enzovoort) of een digitale versie hiervan (toegang tot de juiste software). Zorg ervoor dat je de leerdoelen visueel bij de hand hebt.

Bedenk of de groep zichzelf in groepjes verdeelt of dat de groepjes vooraf worden samengesteld. Zorg ervoor dat de ruimte in een opstelling staat die het werken in groepjes mogelijk maakt.

Het heeft de voorkeur om met papier en stiften (of iets dergelijks) te werken. Leerlingen zijn dan meer in beweging en het daagt meer uit tot interactie met de leerstof.

Uitvoering

- Vertel de leerlingen dat we (dit deel van) de leerstof gaan afsluiten en we gaan kijken of we de leerdoelen hebben gehaald.
- Presenteer de leerdoelen en zorg ervoor dat deze zichtbaar blijven tijdens deze activiteit.
- Leg uit wat ze gaan maken (poster, muurkrant, mindmap, iets digitaals) en dat ze met elkaar zichtbaar gaan maken wat ze hebben geleerd in dit blok (of dit schooljaar). Dit zichtbaar maken kan op allerlei verschillende manieren: tekeningen, voorbeelden, definities enzovoort.
- Verdeel je leerlingen in groepjes of laat hen zichzelf verdelen in groepjes. Maak groepjes van vier à vijf leerlingen.
- Laat de leerlingen aan het werk gaan en loop rond. Observeer het samenwerkingsproces.
- Hang de resultaten samen met de leerlingen op.
- Laat de leerlingen langs alle resultaten lopen, deze bekijken en bespreken.

Nabespreking

- Hoe verliep het samenwerken?
- Vond je het moeilijk om met de groep mee te doen?
- Hoe zijn jullie tot overeenstemming gekomen over hoe je de leerdoelen zichtbaar ging maken (voorbeelden, tekeningen enzovoort)?
- Hoe zijn de taken verdeeld?
- Wat vond je van het leerproces in dit blok? Wat kan er beter? Wat ging er goed?